

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravičnosti, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 4. marca. [Izv. dop.]

Po osem dnevnem prenehanju je državni zbor danes nadaljeval svoje seje. Zbornica je slabo obiskana, ker nij važnih predmetov na dnevnem redu. Galerija pa je vsa polna študentov, mej temi največ judovskih obrazov. Dunaj je res že tako pojuden, da je groza in skrajni čas je, da se stigmatizira nesramno judovstvo, ki še zmirom hoče prvo rolo igrati v Avstriji. Če bode tako naprej šlo, bode Dunaj v 10 letih imel več judovskih prebivalcev kot kristijanskih in vsak jud celo vrsto kristijanskih sužnjev. Študentovskih škandalov se je udeležilo največ judov in če časniki vpijejo, da je nemštvo v nevarnosti, je to grdo hinavstvo, v nevarnosti bode le judovstvo, če se enkrat začne to vprašanje v javnosti obravnavati.

V državnem zboru sedi 16 pravih in nekaj krščenih judov; Dunajsko mesto jih je največ poslalo, za tem Moravsko in Češko. Arogantni pa so ti judje, kakor da so res že prišli tisti časi judovskega zveličarja, v katerih bode vsak jud imel 99.000 kristijanskih robov.

Predno se začne debata o budgetu, ima se rešiti zakon o hišnem davku, kateri pride v prihodnji seji na vrsto, in zakon o grunt nem davku. Pri obeh bode zopet hudo bojevanje in veliko govorjenja.

Zakaj nas Slovence žalijo.

Zakaj nam vendar naših pravic ne dajo? Tako se je marsikdo zavednih Slovencev vprašal, čitajoč odgovor vladnih mož na interpelacije našega državnega poslanca, g. dr. Vo-

šnjaka pri proračunski debati v dotičnem odseku državnega zbora. Kaj smo vendar zakrivali mi Slovenci, da nam tega ne dajo, kar uživajo vsi narodi v Avstriji? Ali nijsmo bili vedno zvesti podložniki in branitelji naše slavne cesarske rodovine? Ali nijsmo vedno krepko branili našo ožjo in skupno domovino avstrijsko zoper vse napade od tujih sovražnikov, Turkov, Lahov in domačih upornikov, Magjarov? Zvesto odrajtujemo dan na dan, leto za letom svoj velik davk v denarji in krvi? In zdaj, ko smo se začeli iz lastnega notranjega nagiba, ne s kako tujo spodbudo zavedati se kot narod svojega lastnega individualnega življenja, zdaj ko bi radi kot narod živeli, kot poseben narod se ohranili v okviru in pod zaščito mogočne Avstrije, zdaj ko lepo in ponižno prosimo svojih malih pravic — zavrne se nas z žaljivimi besedami!

Ali ne more človeka v srce zaboleti, ko se nam tako krivično očita, da nemamo svojih učiteljskih močij za slovenske srednje šole, za učiteljska? Uže L. 1868. naštevajo se je v kranjskem deželnem zboru, da je bilo takrat okolo 150 rojenih in slovenščine zmožnih profesorjev naših, katerih imena je bil takrat slovenski časopis celo objavil. Od takrat se je pa število slovenskih profesorjev pomnožilo najmanj za 100, ako ne več. In vsi ti služijo le na nemških, hrvatskih in laških šolah, in seveda največ zunaj svoje domovine. Na naših šolah, so pa tujci nastavljeni.

Globoko v srce človeka zaboli drugo očitje, češ, da nemamo knjig. Ali gospoda na Dunaji nečejo vedeti ali res ne vedo, da nam je prof. Jesenko spisal čvetero zemljepisnih knjig in eno zgodovinsko knjigo, da je „Slo-

venska Matica“ izdala zelo dobre knjige za vse stroke natoroznanstva (fiziko, kemijo, prirodo), da je spisal prof. Lavtar aritmetiko za učiteljska, da nam spiše gotovo rad še družih primernih knjig. Kakor hitro se vpelje slovenščina v naše šole, takoj se spišejo vse potrebne knjige, po katerem načrtu koli vlada le želi. Vsaj imamo že dovolj marljivih in sposobnih slovenskih pisateljev in tudi založnike se bo koj dobilo za šolske knjige, katere se bodo v šolah rabile. Kako lahko bo sestaviti n. pr. dobre pedagogične in metodične knjige, ko je v učiteljskih listih (n. pr. „Uč. Tovariši“) nabranega že toliko dobrega in jedernatega gradiva. Ali nasproti slovenskim knjigam ne sme vladati od strani vladnih šolskih mož taka antipatija in sovraštvo, kakor do zdaj. Vsaka slovenska knjiga, katero je spisal slovenski pisatelj in je založil tudi slovenski založnik, došla jo v roke ljubljanskim šolskim nemškutarjem: Pirkerju, Gariboldiju, Simi i. t. d. Ti zakleti neprijatelji, stvarni in osebni sovražniki Slovencev in slovenščine zavrgli so uže iz principa vsako slovensko knjigo in poslali to obsodbo na Dunaj, kjer jim je seveda po volji bila. Kajti ondi slovenščino še nigdar ljubili niso, pa z zalaganjem slovenskih šolskih knjig pri nas delala se je konkurenca c. kr. šolske zalogi v Beči, katera tiska dandenes največ šolskih knjig le za male narode. Čehi in Poljaki imajo svojo šolsko zalogo doma, Hrvati v Zagrebu, a za nemške knjige delajo nemški knjigarji veliko konkurenco. Sicer pa se mi Slovenci nad tem ne bomo spotikali; naj se nam le tiskajo slovenske šolske knjige v Beči, a ne samo za ljudske šole, tudi za srednje učilnice in učiteljska naj se ondi tiskajo.

Listek.

O potresih.

(Čital v akad. društvu „Sloveniji“ cand. prof. J. M.)
(Dalje.)

Perrey je porabil to in skušal zvezo te prikazni z uplivom solca in meseca dokazati. Od 6596 potresov od leta 1751—1800 spada jih 3435 na čas ščipa in mlaja, drugi na prvi in zadnji krajec. Tedaj malo več potresov in posebno hujših je bilo ob času sicigij.

Julij Schmidt je pa v Atenah preračunal, da so potresi v solnčnej bližini gostejši, ko v daljavi. Nekaka zveza je morebiti tukaj, pa dokazi vendar niso taki, da bi vsak bil takoj prepričan. Uže Perrey je trdil in zagovarjal oseko in plimo ognjeno tekoče tvarine v zemlji, katere valovje suje na trdo zemeljsko skorjo in pouzročuje potrese. Na to tvarino pa upliva solnce in mesec, kakor na vodo; ziblje se torej valovito, kakor morje. Iz tega sledi, da ta te-

kočina ne napolni popolnoma votline v zemlji, ampak ima prostor za valovno gibanje, kateri je pa z obilnimi plini napolnen. Ti plini uidejo, čeravno je njihova napetost velika, navadno le pri vulkanskih žrelih in znižajo le malo pritisk na zemeljsko skorjo. Valovno gibanje ognjeno tekoče tvarine je navadno isto tako enakomerno, kakor gibanje morja, ne glede na upliv vetra, temperature, morskega toka in kontinentov. Ob času sicigij pa nastanejo mesečno, ob času ekvinokcij in solsticij pa vsako leto večji in silnejši valovi na morji. To pouzroči tudi večje valove ognjeno tekoče zemeljske tvarine. Hujša bruhanja ognjenikov, večji pritoki gorkih vrelcev so tedaj v zvezi z večjo plimo in oseko v zemlji. Japonski in antilski ognjeniki ne bruhajo cel dan, ampak perijodično vsak dan nekaj ur, kadar pride zopet plima.

Zemlja se pa silno počasi ohlajuje in svojo skorjo debelí. Obilni plini lahko pri zaklopkah (kar so vulkanične odprtine) uhajajo. Ako bi ognjeno tekoča tvarina vsak mesec in vsako

leto večjih valov ne delala in ako bi po enakih potih, po katerih vulkanične tvarine na zemljo dospejo, atmosferilije v zemljo ne silile, bi ne imeli potresov. Vsled valovja se spremené s plini napolnjeni prostori, vulkanična žrela se zatvorijo, plini ne morejo ulti, ognjeno tekoča tvarina suje na zemeljsko skorjo in tako nastanejo potresi, ognjeniki in vroči vrelci.

Pa tudi sukanje zemlje okrog osi upliva na notranjo tvarino. Na ekvatorju se giblje bolj urno kot proti tečajema. Zaradi tega se tudi zbira ta tvarina bolj proti ekvatorju, sopari pa polnijo calotte okrogote votline. Večina ognjenikov se nahaja tedaj ob ekvatorju, proti severnemu in južnemu tečaju pa vroči studenci in vrelci. Na pr. Geyser na Islandiji, vrelci ob zgornji Yellow reki v severni Ameriki; vroči in blatni studenci na Neuseelandiji, vroči srednje-evropski studenci. V tropah so vroči vrelci jako redki, ravno tako vulkani proti tečajema, mrtvi ognjeniki proti severu in jugu so jako pogosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. marca.

Na Dunaji je 4. t. m. umrl dr. **R. Brestel**, bivši finančni minister takozvanega meščanskega ministerstva, osobno jeden najpoštenjših udov ustavoverne stranke.

„Pester Lloyd“ se v članku od 1. t. m. zaganja v **avtonomistično** večino dunajskega državnega zbora, očitajoč, da je le za silo iz različnih nepodobnih si delov zložena, da je desnica državnega zbora jako nerodovitna in da niti toliko veljavnih mož nema mej seboj, da bi sestavila svoje ministerstvo. „Pester Lloyd“ pa ob enem obsoja tudi „ustavoverno“ stranko, ki se je z vsemi in tudi sama se seboj razdvojila. „Politik“, piše o tem članku, čudi se, kaj je naenkrat „P. L.“ v glavo padlo, da obira avstrijsko avtonomistično stranko, ki se sploh nič ne vtika v magjarske zadeve. „Tribüne“ pa Magjarom katere „P. L.“ zastopa, svetuje naj vendar pred svojim pragom pometajo.

V **peštanskem** državnem zboru je poslanec Istoczy vprašal vladno, zakaj da je prepovedala študentovsko demonstracijo zoper ude. Minister Tisza je odgovoril, da je njegova dolžnost take agitacije zabranjevati, ki vzbujajo sovraštvo mej narodnostimi ali raznimi veroizpovedanji. — Preteklost stavlja Tisza na laž.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** se poroča, da je ruska vlada proglasila Batum za svobodno luko. Vprašanje o Batumu bilo bi o svojem času berlinski kongres skoraj razpršilo. Lord Beaconsfield namreč nij hotel dovoliti, da bi se Batum odstopil Rusom, ter je uže nameraval v London vrniti se. Knez Bismark je posredoval mej Rusi in Angleži tako, da je člen 58. berlinske dogodbe prepuščal Rusom Ardahan, Kars in Batum, členu 59. pa se je dostavilo: Nj. Veličanstvo ruski car izjavlja, da hoče Batum proglasiti za svobodno luko.

Iz **angleške** spodnje zbornice je bil 3. t. m. iz zbornice izključen Irec Dillon, ker je razžalil predsednika, zagovarjal domačo vojsko in ščuval, naj se vsi gospodarji irskih zemljišč postreljajo, ako bi prišli na svoja posestva, ki so v najemu.

V **nemškem** „rajstagu“ je knez Bismark naredil zopet nekaj škandala; poslancu Laskerju je namreč očital, da je kot protikandidat mladega grofa Bismarka rabil dvomljiva sredstva, da je volilce na svojo stran potegnil. Lasker je odgovoril, da to nij res, ampak nasprotno je Bismark sam agitiral za svojega sina. Konči sta jeden drugemu očitala, da govorita neresnico.

Najnovejši telegram iz Berlina javlja: Pri posvetovanji zakona o obdačenji službenih stanovanj prestrigel je poslanec Struwe Bismarka z besedo: **nesramno** (schamlos). Bismark odgovori: To je nesramen izraz! Struwe je bil pozvan k redu; Bismark je pa svoj izraz preklical.

Uzroki potresa so tedaj po tej teoriji: upliv solnca in meseca na ognjeno tekočo zemeljsko tvarino, katera vsled tega perijodično večje valove proti zemeljske skorji zaganja. Če je tam, kjer nastane večje valovje, kak ognjenik, se izmeče in izbruha kamenje, pline in vodeni sopar na zemljo; nastanejo tudi potresi, kateri se pa ne širijo v veliko daljavo. Ako pa nij nobenega ognjenika v bližini, se mora naravno zemeljska skorja pretresti, in sicer tem bolj, čem večje je valovje in napekost plinov. Večkrat nastanejo tudi vroči vreli, zemlja se razpoka itd.; pa tudi nova vulkanična žrela se naredé, mrtvi vulkani, ki so več sto let počivali, se zopet oživé (Vesuv vsakih 200 let). Ako bode mogoče ta žrela vedno odprta imeti in jih kakor zaklopke rabiti, potem bomo tudi lahko potrese zabranili ali jih vsaj omejili na ognjenikom sosednje kraje.

Pa če bi bila notranja zemeljska tvarina

Grof Moltke je 10. februarja baje pisal nekemu Rusu v Nizzi, da je vojska jedino in pravično sredstvo za utvrjenje blagostanja, neodvisnosti in časti kake dežele; Nemčija, ki se je uže zjediniła, ne potrebuje več vojske, a pripravljena mora biti na obrambo.

Dopisi.

Iz Postojne 4. marca. [Izv. dopis.]

Veselici, ki nam jih je ta predpust napravila naša čitalnica 6. in 27. februarja, sta jako izvrstno izvršili se, in mora se reči, da se udje tega društva uže mnogo let nijmo tako zabavali, nego ravno letos. Obširni program, katerega je dotični odsek odbora sestavil, uže kaže, da namen teh nij bil samo telesnemu gibanju ampak tudi duševnemu. Petje, ki je stalo na prvih točkah programa, izvrševali so naši mladi pevci pod vodstvom g. Ivana Lavrenčiča izvrstno; čuditi se sicer nij temu, ker mladi vodja je zelo nadarjen. Enako izvrstno rešil je druge točke g. Alojzij Lavrenčič na citrah, na katerih se ga mora mojstra imenovati.

Najbolj mikavni in zanimivi pa sta bili predstavljeni igri: „Eno uro doktor“ in „Sukno doli“. Predaleč bi segal, ako bi hotel natančneje govoriti o teh predstavah, vendar omeniti moram Škrjančeka in Anice, isto tako krojača in njegove sestre, katere oddelke iger prevzela sta narodnjakom uže dobro znani postonjski komik Tonček, recte „Cvetko“ in ljubeznjiva gospodična Mimica Vičičeva.

Po igri in šaljivej loteriji, katera je enako mnogo smeha napravila, zasukal se je lepi v obilem številu navzočni ženski spol v prav okusnih toaletah po taktu v obče spoštovane gospé Doxatove, katera je žrtvovaje se mojstersko udarila na strune. Veselilo, plesalo in pelo se je do jutra in lepo vshajajoče solnce spremilo nas je domov.

Pristaviti moram še, da so se veselice večjidel samo narodnjaki udeležili, zgodilo se nam je kakor bogatinu v sv. pismu, da povabljeni nijso prišli, kar pa je bolje bilo, nego da bi bili gledali gospode one elitne klike, ki kuje Vesteneckov oblak zoper Taaffeja, katerih jeziki se spodtikajo nad slovanskim imenom „Pražak“, in ki obetajo k čitalničnim veselici z ostrogami in korobači priti; to si je društvo s tem pridobilo, da je tolerantno svojim največjim nasprotnikom poslalo povabila, in jim vnovič podalo prijateljsko roko k spravi in slogi. Vprašam li, kdo je torej kriv nesloge, sovraštva in žalostnega socijalnega življenja v Postojni?

Iz Zagreba 3. marca [Izv. dop.] Volilna agitacija se je od naše hrvatske vladne

ali ban Pejačevićeve strani proti „neodvisnim“ uže začela. Poslanec Lehpamer uže v „Obzoru“ naznanja, kako zoper njega klevetijo, da bi ne bil več voljen. Po Zagrebu se znana Frankova interpelacija v našem mestnem zboru in iz nje izšli škandalček smatra sploh kot volilni manevar. V borbi mej tema dvema, mej vladno in neodvisno narodno stranko, pa upa tudi tretja stranka profitirati, t. j. stranka prava ali starčevićevska, o katerej je zdaj na enkrat glas počil, da se je na tihoma uže popolnem organizirala za volitve in da name-rava celó svoje glasilo „Sloboda“ iz Sušaka v Zagreb potegniti in v dnevnik spremeniti. Dogodilo se je uže, da „duobus litigantibus tertius gaudet“ in more se tudi pri nas prigoditi. Vendar se ne da govoriti s kako gotovostjo o rezultatih za to ali ono stranko. Gotovo je, da ima vladna ali banova stranka s svojo uradno organizacijo in svojimi sredstvi največjo moč. Ali neodvisni imajo neodvisno inteligencijo in — duhovenstvo na svojej strani. Zlasti poslednje je važno. Vladna stranka je namreč prav zadnje čase duhovenstvo odbila. V „Agr. Ztg.“ je bil namreč izšel nek članek, ki se precej debelo zoper krščanstvo in vero obrača. Neodvisna opozicija je vladno interpellirala, kakó je to, da se v oficijoznem vladnem listu sme kaj takega tiskati, ki vero Hrvatov žali. Vlada Pejačevića pak je odgovorila, da je bil dotični članek samo „znanosten“, torej nič žaljiv. Ta reč pa je prilično pozornost zbudila in se bode pri volitvah rabila.

Iz Trienta 1. marca. [Izv. dop.] Kako tukaj irredentovstvu proti Avstrijancem, posebno proti vojakom, vedno bolj in bolj greben raste, hočem se sledečim prigodkom naznaniti:

Na predpustno nedeljo, 27. m. m. zvečer se sprehajata dva vojaka korporala tukajšnjega štajerskega pešpolka štev. 47, kar naenkrat jim pride jata 25 do 30 civilistov nasproti ter začnejo kamenje v nje lučati — da so Italijani v tem posebno izurjeni, je uže gotovo dovolj znano — nekoliko trenutkov pozneje skočijo vsi Lahi z nožmi v rokah nad vojaka. Vojaka se v prisiljeno brambo postavita in potegneta orožje, hud boj se začne. Italijani so z nožmi čudno delali, vendar vojaka sta se hrabro branila. Šest napadnikov je na tleh obležalo — ki so jih pozneje v bolnico odnesli, dva sta smrtno ranjena, teško če okrevata — ranjenih mora veliko število biti, kar še nij znano, ker so, videvši, da se vojaka ne dasta ustrašiti, pete nabrusili, bojišče zapustili ter se na vse kraje raztepli.

Celi boj je trajal kakih 5 minut, čudno

res tekoča, si vendar ne moremo misliti valovja na ta način. Ognjeno tekoča tvarina le zelo polagoma preide v trdo in tršo skorjo, pa ne naenkrat, kakor ta hipoteza zahteva. Slaba in v primeri s silno tekočo maso jako tanjka skorja bi se tudi udajati morala valovom, vzdigovati se in padati vsled sočnega in mesečnega upliva. Valovje se torej ne more gibati po prostornej zemeljskej votlini. Potem si tudi ne moremo razlagati stresnih črt, mnogobrojne potrese po pogorjih in redke po ozemljih z nezmedenim skladovjem.

Slabosti te hipoteze je zapazil tudi R. Falb in iznašel novo, za katero zdaj vse gori in katero on z veliko gorečnostjo po časnikih zagovarja. Tudi njegovo novo prorokovanje in njegova nova knjiga „Von den Umwälzungen im Weltall“ mu je pridobila novih prijateljev in čestilcev, mej temi tudi Zagrebčane, katerim se pa navzlic njegovemu prorokovanju še

vedno zemlja trese in tudi tedaj, če nam praktika prvi ali zadnji krajec naznanja. V tej knjigi nam obljubuje tudi drug občen potop za leto 6400, katerega bode povzročila bližina solnca v zvezi z ekvatorskim stanjem, in trdi, da je po njegovej teoriji tudi 4000 let pr. Kr. morala biti zemlja poplavljená (kar spada z občnim potopom po bibliji skupaj.), sploh vse za njegovo teorijo govoreče prikazni jako obširno navaja; zraven pa prav lepo vse drugo zamolči in prezira, da bi se vsaj nikdo ne predrznil dvomiti o resnici njegove trditve. In res, kdor je čital njegovo delo (a družega nič), mora mu verjeti, ker tako lepo popisuje in skuša vsacega prepričati z dokazi. Le njegov astronomični oddelek bi utegnil vsakemu, le malo mirno mislečemu, marsikake dvombe vzbujati, ker je zidan le na hipotezah.

(Konec prihodnjič.)

pa, ker so v nočeh vedno vojaške patrolje na ulicah, da nobene v tem času blizu nij bilo?

Poizvedal sem za vojake ter dobil sledeče poročilo:

Oba sta zelo, vendar ne nevarno s kamenjem, posebno pa z nožem ranjena. Obleka je obema čudno razrezana in raztrgana; enemu je priletel kamen tako hudo v lice, da mu je močno oteklo in se je za eno oko bati; na prsih, ramah in hrbtu ima 13 ran. — Drugemu je več kamenov v život priletelo, eden ga je pod kolenom zelo ranil, na životu ima 7 ran od noža.

Omeniti tudi moram, kako se Lahi o vsem izgovarjajo ter pravijo, da so bili od vojakov napadeni (!?), kar pa je popolnem lažljivo. Upati je, da bo sodnijsko preiskovanje resnico na dan spravilo.

Končno tudi omenim, da so tukaj vojaki vedno v nevarnosti pred napadom, kakor gotovo nikjer v Avstriji! Sicer se redkokedaj kaj tacega zgodi, a samo zato, ker se vojaki vsaktere priložnosti skrbno izogibljejo ter povsodi izvrstno obnašajo.

Domače stvari.

— (Kako stojimo Slovenci pod Taaffejem glede jezika pri sodnijah.) Odlok, kateri je izšel pri kamniški sodnji v slovenskem jeziku in bil, kakor smo mi poročali, pri višji sodnji v Gradci ovržen s tem, da se ima izročiti strankama v nemškem jeziku, bil je potrjen v tem smislu tudi pri najvišji sodnji na Dunaji, in pri tej priložnosti § 13. pravnega postopnika tako komentiran, da vsaka slovenska rešitev je neveljavna in da je bil nekdanji in je še zdaj nemški jezik jedini veljavni jezik pri sodnijah (landesüblich) na Kranjskem!! Za direktivo se je ta rešitev razposlala na vse sodnije kranjske. Tako odločno še pod Auerpergom nijsmo bili nikdar tepeni. Več o tem za našo 30 letno borbo, za veljavo slovenskega jezika prežalostnem razglasu prihodnjič enkrat, ko dobomo celi odlok v roke.

— (Kranjski deželni zbor.) Praška „Politik“ prinaša z Dunaja dopis gledé razpuščenja češkega, moravskega in kranjskega deželnega zbora. Razpuščenje teh treh deželnih zborov zahtevajo ljudstvo in poslanci. Kar se tiče kranjskega deželnega zbora, grof Taaffe — pravi dopisnik — šje nij hotel dovoliti v njega razpuščenje, ko so o svojem času slovenski poslanci to zahtevali. „Ali ker so slovenski narodni zastopniki uže dostikrat izjavili, da se zborovanja zdanjega kranjskega deželnega zbora ne bodo več udeležili, potem vladi ne bode mogoče, tudi če bi hotela, deželnemu zboru pustiti zborovati, ki bi bil le za silo sklepčen, ako slovenski poslanci izostanejo. A še nekaj družega je, kar bode vlado koncem le prisililo, da razpusti deželni zbor, dasi tudi se zdaj še premišljuje. Grof Taaffe je namreč preveč optimist, in laska si, da bode po srečno dovršenej zdanjej državnozborni sesoni zdanja opozicija mej uradniškimi krogi ponehala in da se bode uradništvo iskreno naslonilo na ministerstvo, ko se bode prepričalo o stalnosti zdanje vlade. Mogoče, da bode tako zadel pri posamičnih uradnikih, ali gotovo je, da bode morala vlada krepko poseči mej uradnike, da jih spomni, kaj da je njih dolžnost. Tako, kakor sta c. kr. služabnika Suess in Beer govorila zoper vlado v državnem zboru, to demoralizuje c. kr. uradništvo in vladi ne bode nič družega ostajalo, nego s krepko roko nekaj eksempljev postaviti, ako ona res hoče,

da na njeno stran pristopi uradništvo. Kajti vsi uradniki nemajo enako dobre volje, na kakršno zida grof Taaffe, in tudi takih ljudi je, ki se puste voditi raji strahu pred kaznijo nego upanju na kak dobiček. Ne treba uradnikov preganjati takemu postopanju mi nijsmo prijatelji, a ravno zato priporočamo ono postopanje, s katerim se isto doseže, kakor s preganjanjem. Na Kranjskem je bila glavna zasluga uradnikov, da so sestavili zdanji vsem naravnim razmeram protivni deželni zbor. Ako ga vlada ne razpusti, potem se bode v uradnikih misel vkoreninila, da so prav in v zmislu zdanje vlade delali, ki se pusti na videz tako potiskati, da jej bode mogoče stopiti na prejšnji liberalni pot. V interesu vlade same je in da si prihrani osobna preganjanja, da razpusti kranjski deželni zbor in pri novih volitvah podložnim si oblastim jasno in odločno naglasi svojo voljo.“

— (Cesar) je daroval Vojničanom za nakup gasilnega orodja 100 gld.

— (Prva letošnja sesija porotnih obravnav) se je včeraj sklenila. Pričela se je 14. februarja in je tedaj trajala tri tedne. Zvršenih je bilo 20 kazenskih obravnav.

— (Zaradi detomora) je bila tožena pred ljubljanskimi porotniki 23 let stara Jera Trkov iz Rudnika. Zagovornik nje je bil advokat dr. Moše. V tajnej obravnavi so porotniki z 9 proti 3 glasom krivdo zanikali in je bila od zatožbe oproščena.

— (Nepoboljšljivega tatú) Jožeta Malavašiča iz Podsmereke sodili so zadnji petek ljubljanski porotniki. Zaprt je bil uže zaradi tatvitve večkrat, vse vkupe 8 let, 6 mesecev in 26 dnij, razen tega je dobil tudi 20 batin. Zaprt pa je bil, kakor trdi, zmirom po nedolžnem. Zdanj je tožen, da je kradel pri Suhadolci na Dobrovi in pri Kovači v Malej Ligojni. Obsojen je bil na osem let teške uječe, poostrene vsak mesec z enim postom. Nadalje je sodišče sklenilo, da se, ko prestopi kazen, odda v prisilno delavnico.

— (Oropali) so na Dolenjske cesti, pri „rdečem križu“ fantinje Janez Maček, 21 let star, France Maček, 17 let star, in Jože Bizjak, 16 let star, kmetska moža Pirnata in Podražaja. Prvemu so vzeli 12 gld., kučmo, pol venca fig, drugemu, Podražaju pa 6 gld. in pol venca fig in zraven ga še težko na roki ranili. Obsojeni so bili pred ljubljansko poroto Maček Janez na deset, Maček France na šest in Bizjak Jože na pet let teške uječe, poostrene s postom in tamnico.

— (Hud tepež) mej vojaki in fanti je bil v Gaberji pri Celji; hlapec Okorn je na glavi smrtno ranjen.

— (Kaznovana neumnost.) Od sv. Ilja v Slovenskih goricah se piše „Gosp“. V Selnici ob Muri živita dva zakonska na malem posestvu. Da bi si kak krajcar pridobila, nese žena piščance v Maribor. V mestu najde kupčevalko, neko babo, ki jej kupi brez denarja, rekši da jej plača prihodnjič, kadar zo pet prinese. Žena se babi pritoži, kako da se njej slabo godi itd. Drugikrat začne baba prokovati, da ona je njena sorodnica in da imata pravico do 60.000 gld. premoženja tukaj v mestu pred kratkim izumrle rodbine. Na dalje jej reče, da ona bi uže dobila denarja, da bi mogla pisma in druge reči plačevati; ako bi ona voljna bila nji 500 gld. dati, potem bi se s premoženjem delili in dobi vsaka 30.000 gld. Žena res verjame babi, pove doma možu in tudi njemu je volja. Ker pa nijsta imela toliko gotovega denarja, prodaj

brž kajžo za 600 gld. in žena nese 500 gld. onej babi. Čez nekaj dni potem se snide žena z babo zopet v mestu in ta terja 200 gld. rekši, da onih je bilo premalo, obetaje nji, da kadar onih 200 gld. prinese, dobi gotovo svojih 30.000 gld. Mož še poišče zadnji krajcar in gresta oba z denarji k babi. Res zdaj prejmeta od babe škatljico, rekši, da so denarji v njej, toda prepove poprej odpreti, predno sta doma. Težko čakata, da bi škatljico odprla in denarje preštela. Domov prišedša odpreta, ali o joj! namesti 30.000 gld. bilo je v njej samo oglje in svinsko ščetinje. Sedaj sprevidita, da sta goljufana ter objokujeta svojo nesrečno osodo ali prepozno. Brž se napotita nazaj in babo res hitro najdeta brez denarjev; sodnija je babo poslala v Celje.

— (Stekel pes) je 22. p. m. hudo razsajal v spodnjem št. Jakobskem dolu na slov. Štajerskem, zgrizil na Hlapenskem vrhu 6letno deklico viničarja G. na pragu sedečo. Od tod se zažene v Mali dol k hiši malarja M. Tukaj mu 5letna deklica komaj uide; pes zdaj napade svinje, jih zgrize in zopet beži na vrh ter moža nasproti prisedšega napade, a ta se srečno obrani in kriči: stekel pes, stekel pes. Nad 20 mož se kmalu zbere s puškami in koli in mahne za psom, ki je svojo pot zaznamoval s krvavimi slinami in hripavim tuljenjem. Strašljivi ljudje bežijo v hiše, otroci plezajo na drevesa. Močni stekli pes ogrize psa za psom. Še le v Partinji se posreči psa dohiteti in po velikem trudu pobiti in ustreliti.

Razne vesti.

* (Dvojen umor.) V Bruselji je 3. t. m. delovec Nemety, Magjar, ko je prišel domov, našel pri svoji ženi nekega družega delovca. To ga razjezi, skoči k njima in najprej svoji ženi trebuh prereže, potlej pa še njenemu prijatelju. Oba sta v malo trenotkih umrla.

* (Nevaren ženin.) V Parizu sta se te dni zaročila ženin, star 50 let in nevesta stara 18 let. Ženin bil bi rad izvidel mlajši, zato si z raznimi rečmi namaže lase in obraz. Pri zaroki pa starši dovolijo ženinu, da poljubi nevesto, kar ženin tudi hitro stori. Majhenemu psičku neveste se je pa to tako dobro zdelo, da je pričel ženina po rokah in obrazu lizati. Pes je drug dan poginil in tudi nevesta je zbolela, zdravniki pa so konstatirali, da samo zaradi tega, ker je bil ženin s strupenimi stvarmi namazan, kar je pes oblizal.

* (Kako se telefon še lahko porabi.) Bogat meščan v Edinburghu zaradi bolezni nij mogel obiskavat cerkve. Da bi se pa svetih opravi vendar udeležil, napeljal je in cerkve iz prižnice in kora telefon do svojega doma. Mož sliši celo pridigo duhovnika in petje v cerkvi, celo če kdo v cerkvi zakašlja, tudi to sliši bolnik v postelji.

Umrli so v Ljubljani:

3. marca: Urša Valenčič, 40 let, v sv. Florijana ulicah št. 5, za srčno napako.

V deželnej bolnici.

27. februarja: Anton Prosenec, gostac, 70 let, za rakom v želodci.

1. marca: Liza Zajec, gostija 61 let, za mrtu-dom. — Tomaž Čebašek, gostac 70 let, za šenom.

Umetne (640—23)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloиду** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

Dunajska borza 5. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	73	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	76	"	25	"
Zlata renta . . .	89	"	70	"
1860 drž. posojilo . . .	129	"	75	"
Akcije narodne banke . . .	814	"	—	"
Kreditne akcije . . .	289	"	80	"
London . . .	117	"	60	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	29 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	"	53	"
Državne marke . . .	57	"	30	"

V najem se daje pod zelo ugodnimi pogoji v najboljšem obrtu stoječa

pekarija

v mestu Brežice (Rann) na Spodnjem Štajerskem.
Na dotična vprašanja odgovarja **Igu. Linzler**,
mesar in hišni posestnik v Brežicah. (101—3)

Dr. Pattisonova

bata zoper protin

takoj ublaži in ozdravi hitro (65—3)

protin ter revmatizem

vsake vrste: bolečine na obrazu, prsih, vratu, v zobeh, rokah, kolenih, udih, v križi in plečih.

V zavitkih po 70 kr., pol zavitka 40 kr. ima jo **Jul. pl. Trnkoczy**, lekarna pri Samorogu v Ljubljani.

Pekarija v najem.

V Šmarji tik velike ceste in farne cerkve se daje pekarija prav po nizkej ceni v najem. Pripravno je tudi za branjarstvo. Pekarija je zato dobra, ker nobene nij od Ljubljane do St. Vida na Dolenjskem. Več o tem pove iz prijaznosti opravištvu „Slovenskega Naroda“. (99—3)

Kothe-jevo ustno vodo,

zbog njenih izvrstnih lastnostij zoper

zobne bolečine in ustni smrad

znano, priporoča a flaçon 35 kr. z navodilom za rabo vred

JOH. GEORGE KOTHE,

dvorni lieferant v Berlinu.

Podružnica: Dunaj, I, Tiefer Graben 37, I.

V Ljubljani jo ima pravo samo lekarnar gospod **Jul. pl. Trnkoczy**. (24—8)

Popolna razprodaja zaloge manufakturnega in lišpnega blaga

po zdatno znižanih cenah pri (108—3)

TH. EGGER,

na sv. Petra predmestji št. 6 v Ljubljani.

„AVSTRIJA“

vzajemno zavarovalno društvo na človeško življenje
na DUNAJI,

ustanovljena leta 1860,

zavaruje na človeško življenje po najnižjih tarifah in po raznih načinih: da izplača zavarovani znesek po smrti zavarovančevej, kadarkoli se primeri, ali kadar doseže zavarovane določeno starost (otrokom doto) itd. itd. — Plačuje se celo-, pol-, četrtletno ali tudi mesečno. Za male krajcarje vsakdo lahko svojim primerno veliko svoto zagotovi.

Tarife in pojasnila, tudi pismeno, dajemo brezplačno.

Nadzorništvo „AVSTRIJE“ v Ljubljani:

Ign. Valentinčič,

nadzornik. (269—10)

Pisarna: sv. Petra cesta št. 73 nova.

Praktikant in učenec,

ki imata dobre spričevala in sta zmožna slovenskega in nemškega jezika, se sprejmeta pri (111—1)

G. Schmidl in družniku v Celji,

trgovina se suknom, rokotvornim in novošegnim blagom ter zaloga pravih ameriških strojev.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani.

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot izvrstno uplivne priznane specialiteti, izkušena domača in homeopatiška zdravila: (71—4)

Planinski želišni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste, izborna zoper

bramore, plućnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 skl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda, najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne krogljice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem

gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

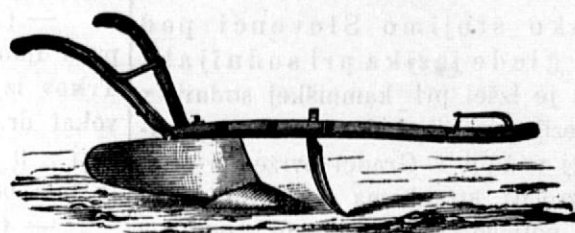
Vsega zdravilstva

Dr. Franc Zupanc

ordinira vsak dan v svojem stanovanji

v Bethovnovih ulicah šte. 4, I. nadstropje,

(zraven Waldherrjevega instituta). (94—2)

Trgovina z železom JAN. NEP. AHČIN-a,

preje Sp. Pessiakova,

v Ljubljani, v gledaliških ulicah št. 8.

priporoča svojo dobro izbrano zalogo

železa in železnega blaga,

vsakovrstno orodje, kuhinjsko pripravo, okôvi za zidanje in hišno pripravo, peči in nepotratna ognjišča, pluge najboljše vrste, železne in pravo pozlačene nagrobne križe, pile, žage za na vodi, vse s poroštvom, potem zaloga železnih samovarnih ognjišč pat. Heindl v Steyru, vino v buteljah od C. Fürst & sinov v Ptui, samo tu se prodaja tudi cement iz Laškega trga ter se prekrbljuje razstrelivo, traverzi, stvari za zidanje, stroji vsake vrste. (106—2)

Tinctura Rhei. Comp. vulgo FRANCOVA ESENCA

ki jo izdeluje

Gabriel Piccolli,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani na dunajske cesti.

Pomagala je uže mnogo tisoč ljudem k zdravju, kakor se lahko dokaže iz mnogih pohvalnih pisem.

Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in v spodnjem životu, grižo, krč, želodčevo in prehodno mrzlico, zabasanje, hemorjide, rumenico itd., vse bolezni, ki znajo smrtno postati, ako se za časa ne ozdravijo. (490—19)

1 sklenica velja 10 kr.

Naroči se pri **Gabriel Piccolli-ju**, lekarju „pri angelu“ v Ljubljani, na dunajske cesti, s poštnim povzetjem.

